

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 310/23
27.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Татјане Лемајић, чланова већа, у парници тужиоца малолетне АА, малолетне ББ и малолетне ВВ, које заступа законски заступник мајка ГГ из ..., а пуномоћник Илија Ћурђевић, адвокат из Вршца, Иве Милутиновића бр.28, против туженог ДД из ..., кога заступа пуномоћник адвокат Војна Маринел из Вршца, Трг победе 3/II, ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П2 387/22 од 21.3.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П2 387/22 од 21.03.2023. године у ставовима првом и другом изреке, па се у наведеном делу жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Вршцу П2 387/22 од 21.03.2023. године тако што свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првими изреке, обавезан је тужени да на име издржавања малолетних тужиља плаћа месечно износ од укупно 40.000,00 динара и то на име доприноса за издржавање малолетне тужиље АА, износ од 16.000,00 динара, на име доприноса за издржавање малолетне тужиље ББ, износ од 13.000,00 динара, а на име доприноса за издржавање малолетне тужиље ВВ, износ од 11.000,00 динара, почев од 23.11.2022. године као дана подношења тужбе, и то на текући рачун законског заступника малолетних тужиља – њихове мајке ГГ, с тим што је дужан да доспеле рате уплати одједном. Ставом другим изреке, одлучено је да се овом пресудом мења пресуда истог суда П2 170/21 од 01.09.2021. године у делу изреке који се односи на обавезу туженог да плаћа издржавање за малолетне тужиље. Ставом трећим изреке, обавезан је

тужени да тужиљи плати трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара.

Наведену пресуду жалбом је благовремено побијао тужени, и то у целини из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/2011 са каснијим изменама и допунама), који се примењује на основу одредбе члана 202 Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр.18/2005 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су рођене у браку туженог и њихове мајке ГГ, а који је разведен пресудом Основног суда у Вршцу П2 207/18 од 10.10.2018. године, и истом одлуком поверене су на самостално вршење родитељског права својој мајци, док је тужени обавезан да доприноси издржавању тужиља плаћањем месечног износа по 6.700,00 динара за свако дете. Наведена пресуда измењена је пресудом истог суда П2 170/21 од 01.09.2021. године, тако што је тужени обавезан да доприноси издржавању малолетних тужиља плаћањем, и то: за малолетну АА износа од 12.000,00 динара месечно, за малолетну ББ износа од 10.000,00 динара месечно и за малолетну ВВ износа од 8.000,00 динара месечно почев од 01.06.2021. године. У време доношења наведене одлуке законска заступница малолетних тужиља била је запослена у Привредном друштву “...” д.о.о., где је остваривала зараду од око 40.000,00 динара. У то време са малолетним тужиљама живела је у стану за који је плаћала закупнину у месечном износу од 100 евра. Тужени је био запослен у ресторану брзе хране као достављач, као и у “...” као возач. Живео је са мајком и братом у ујаковој кући у ..., без обавезе да плаћа закупнину ујаку. Мајка тужиља сада остварује зараду у Привредном друштву “...” д.о.о., у износу од 51.505,60 динара, док је тужени незапослен али повремено за дневницу ради у “...” таксију и то викендом, од чега месечно може да оствари зараду од 30.000,00 динара. По струци је аутолимар, здрав је и способан за рад, зна да ради и на машинама за обраду материјала. Раније је радио и приватно као молер и правио је декорације од стиropора. Кречење се плаћа од 8 до 10 евра по квадрату, а од прављења декорација је зарађивао месечно износ од око 20.000,00 – 30.000,00 динара. Малолетне тужиље са мајком сада за закуп куће плаћају 150 евра месечно, док тужени и даље живи у ујаковој кући са мајком и братом и не плаћа закупнину. Мајка туженог је незапослена и није остварила право на пензију, али повремено одлази у Немачку где ради на чувању старијих особа од чега заради за 3 месеца око 2.500 евра. Брат туженог ради у ... али непријављено, и месечно оствари износ од 10.000,00 до 20.000,00 динара.

Уобичајне потребе малолетних тужиља месечно износе 33.452,75 динара (по обрачуну за једног члана домаћинства на име станарине, струје, воде, плина, дрва за грејање, интернета са кабловском, хране, хигијене, те школске ужине, неопходне гардеробе и обуће, књиге и прибор за школску годину). Међутим, свака од тужиља има

и посебне потребе. Тако, малолетна АА која је рођена ...2008. године, матурант је, игра фолклор зашта се месечно плаћа 1.500,00 динара, а похађа и основну музичку школу где свира клавир. За матурску екскурзију је потребно издвојити 19.100,00 динара, а поседује и мобилни телефон за који се месечно одваја 2.500,00 динара, тако да за све ово треба издвојити на име трошкова 5.952,00 динара, а њене укупне месечне потребе могу се задовољити износом од 39.404,75 динара.

Малолетна ББ, рођена је дана ...2012. године. Похађа балетску школу која се не плаћа али се купују костими и то сваки други месец у износу од 3.500,00 динара. Похађа и основну музичку школу где свира гитару, по ком основу постоје трошкови за књиге. За екскурзију је потребно издвојити 25.470,00 динара. Такође, поседује и мобилни телефон за који се издваја месечно 2.700,00 динара, тако да је за њене посебне потребе потребно издвојити 6.572,00 динара, а њене укупне месечне потребе могу се задовољити износом од 40.242,75 динара.

Малолетна ВВ рођена је дана ...2014. године и иде у основну школу, као и балетску школу, за коју сваког другог месеца треба да се издвоје новчана средства за куповину костима у износу од 3.500,00 динара. За школску екскурзију потребно је издвојити 16.000,00 динара. Она поседује мобилни телефон за који је неопходно месечно издвојити 2.200,00 динара тако да њене потребе по овом основу износе месечно 5.283,00 динара, а укупно када се додају и уобичајни трошкови 38.735,75 динара.

Првостепени суд закључује, с обзиром на све напред утврђено, да су се потребе малолетних тужила у међувремену повећале с обзиром да су у време доношења раније одлуке биле млађе 2 године, да сада имају додатних интересовања и по том основу додатних трошкова, а опште је познато да су се трошкови живота знатно повећали, због чега је првостепени суд обавезао туженог применом одредби чланова 154 и 164 Породичног закона да доприноси издржавању малолетне АА месечним износом од 16.000,00 динара, малолетне ББ месечним износом од 13.000,00 динара и малолетне ВВ месечним износом од 11.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе оцењујући да тужени има могућности с обзиром на чињеницу да иако сада само повремено ради за дневницу, те да остварује зараду у нужем износу него раније, и даље има могућност да се додатно ангажује, и то тако што би кречио, који посао је некада и обављао, те остваривао зараду прављењем декорација од стиропора, све ово када се има у виду и да је према последњем објављеном податку за јануар месец 2023. године минимална сума издржавања износила 41.050,00 динара.

На правилно утврђено чињенично стање, које се наводима жалбе само паушално оспорава, првостепени суд је правилно оценио, у складу са одредбом члана 164 Породичног закона, да су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука којом је одређена обавеза туженог у погледу доприноса за издржавање малолетних тужила, и то управо у погледу потреба тужила као поверилаца издржавања.

Наиме, нема никакве сумње да су потребе малолетних тужила, с обзиром на то да су старијег узраста, те да имају шира интересовања, односно да се поред обавезног основног школовања и музички школују (мал. АА и мал. ББ), али и да играју фолклор,

односно балет, правилан је закључак првостепеног суда да су њихове потребе веће. Жалба туженог ову чињеницу не оспорава, али сматра да се животни стандард деце мора прилагодити могућностима родитеља и њиховом стандарду. Животни стандард туженог је низак, јер може да обезбеди само основне потребе за себе и децу, а у међувремену је остао и без сталног посла, док је зарада мајке тужиља сада виша у односу на зараду коју је остваривала код претходног послодавца.

Међутим, како то правилно закључује и првостепени суд, иако је тужени у међувремену остао без сталног запослења, тако да ради за дневницу која је нижа у односу на месечну зараду коју је раније остваривао, његове могућности нису мање, како то жалба неосновано тврди, с обзиром да, према одредби члана 160 став 3 Породичног закона, могућности дужника издржавања од чега зависи висина обавезе туженог, не зависе само од његових прихода, већ и од могућности за запослење и стицање зараде, а те се могућности туженог уопште нису промениле. Тужени, као што је то и раније чинио док је живео у заједници са тужиљама и њиховом мајком, може остваривати зараду кречењем, за које се плаћа и до 10 евра по квадрату, а такође, може израђивати и декорације од стиропора, како је то некада чинио, и остваривати зараду у износу од 20.000,00 до 30.000,00 динара месечно. Аргумент да ове послове сада не може да обавља, јер за то нема времена, како је тврдио током поступка, неприхватљив је код чињенице да, према сопственој тврдњи, такси вози углавном викендом за дневницу, тако да преостало време може искористити за обављање ових додатних послова.

С друге стране, неосновано се жалбом туженог потенцира да су могућности мајке тужиља, њихове законске заступнице ГГ, сада веће, и то због зараде која је виша у односу на ону коју је остваривала у време доношења претходне пресуде којом је установљена обавеза издржавања туженог. Претходна првостепена пресуда донета је дана 01.09.2021. године и зарада коју је остваривала законска заступница тужиља тада је износила око 40.000,00 динара, што је мање за око 11.500,00 динара у односу на зараду коју сада остварује. Међутим, месечни трошкови живота њихове породице су већи у свим сегментима (на име трошкова закупнине за стан у којем живе сада морају месечно да издвоје 50 евра више него раније, али и за остале животне трошкове, храну, хигијену, за грејање, струју, воду и плин), тако да, супротно наводима жалбе туженог, њене могућности уопште нису веће.

Тачно је да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања, сагласно одредби члана 162 Породичног закона, на чему инсистира тужени у својој жалби. Међутим, чињеница да тужиље имају додатне ваннаставне активности не значи да им се на овај начин омогућује виши животни стандард у односу на родитеље, већ адекватно њиховом узрасту похађање ваннаставних активности у циљу њиховог васпитања и образовања, јер управо на овај начин малолетно дете може да развија своје потенцијале и могућности, да открива склоности, таленте и способности, што родитељи, према својим могућностима, имају дужност да обезбеде. Због тога, трошкови ваннаставних активности улазе у обрачун укупних трошкова и потреба тужиља као поверилаца издржавања, сагласно одредби члана 162 став 2 Породичног закона, за шта родитељи имају могућности. Због тога је сасвим примерено старање законског заступника тужиља на начин да малолетним тужиљама обезбеди спортске и рекреативне

активности, музичко образовање, као и сваку другу активност која ће децу усмерити на позитивне вредности у друштву и њихову социјализацију, наравно, све у мери у којој активности имају позитиван ефекат на дететов раст и развој, о чему се стара законски заступник тужила, њихова мајка која врши родитељско право. Осим тога, обавезом установљеном првостепеном пресудом да издржава малолетне тужиле, тужени ће подмиривати мање од половине месечних потреба тужила. Преко износа који ће плаћати тужени, потребе малолетних тужила подмириваће њихова мајка, чије је могућности првостепени суд правилно проценио.

Овај суд ценио је и све друге жалбене наводе туженог, али их није посебно образлагао, сагласно овлашћењу из члана 396 став 1 Закона о парничном поступку, пошто су без утицаја на доношење другачије одлуке код утврђеног чињеничног стања и заузетог правног становишта. Притом је другостепени суд имао у виду да је обавеза туженог да плаћа издржавање установљена првостепеном пресудом различита за сваку тужилу, према постављеном захтеву тужила, тако што је највиша за мал. АА, која је најстарија девојчица, а најнижа за мал. ВВ, најмлађу девојчицу, иако су њихове потребе, према утврђеном чињеничном стању, приближне (највиша за малолетну ББ, чије потребе месечно износе око 40.000,00 динара, око 600,00 динара мање за мал. АА и за око 1.000,00 динара мање за мал. ВВ у односу на мал. АА). Међутим, тужени није обавезан да плаћа највише за мал. ВВ, већ мал. АА, а допринос за мал. ВВ је нижи у односу на мал. АА за 5.000,00 динара, иако су њихове потребе, како је то већ наведено, приближне. Међутим, тужени у жалби није истицао да су у погледу ових чињеница изостали разлози од стране првостепеног суда, односно да су нејасни разлози за овакву разлику у обавезивању туженог, а о томе да ли пресуда има недостатака због којих се не може испитати суд не води рачуна по службеној дужности, у смислу одредбе члана 386 став 3 Закона о парничном поступку. Због тога је другостепени суд побијану пресуду у погледу одлуке о захтеву тужила потврдио, применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку.

Међутим, одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде не може се прихватити као правилна, јер је донета погрешном применом материјалног права.

Наиме, тужени је обавезан да тужилама накнади трошкове за предузете радње заступања од стране пуномоћника из реда адвоката, и то за састав тужбе, једног поднеска, као и на име заступања на два одржана рочишта у укупном износу од 54.000,00 динара, што је одмерено у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Међутим, према одредби члана 207 Породичног закона, о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о разлозима правичности. С обзиром да је овом пресудом већ трећи пут измењена обавеза туженог да издржава малолетне тужиле, да је и претходном одлуком тужени био обавезан на плаћање трошкова, по налажењу овог суда, разлози правичности не говоре у прилог томе да се и овом одлуком тужени обавезе на плаћање трошкова парничног поступка, због чега је, применом одредбе члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлука о трошковима преиначена, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Председник већа-судија

Ирена Вуковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић